

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

MIN-LANG (2025) 3

EUROPEAN CHARTER FOR REGIONAL OR MINORITY LANGUAGES

Summary of the sixth Report of the Committee of Experts on Slovenia

adopted on 19 March 2025

Slovenian language version

Povzetek

Evropska listina o regionalnih ali manjšinskih jezikih je v Sloveniji začela veljati leta 2001 za naslednje jezike: hrvaščino, nemščino, italijanščino, madžarščino, romski jezik in srbsčino.

Madžarski in italijanski državljani še naprej uživajo razmeroma visoko raven zaščite, organi pa sprejemajo ukrepe v podporo izvajanju obstoječega pravnega okvira. Vendar slovenski pravni okvir še vedno ne predvideva priznavanja hrvaščine, nemščine in srbsčine kot tradicionalnih manjšinskih jezikov, ki so zajeti v II. delu Listine.

Dvojezično izobraževanje v madžarskem in slovenskem jeziku ter izobraževanje v italijanskem jeziku se izvaja na vseh stopnjah izobraževanja, razen na univerzi. Obstaja pravna podlaga za široko uporabo madžarščine in italijanščine, ki sta poleg slovenščine na določenih območjih uradna jezika in se do določene mere uporabljata na sodiščih in v upravnih zadevah. Skupaj z madžarsko in italijansko narodno skupnostjo sta bila leta 2022 ustanovljena urada za dvojezičnost, ki sta bila zadolžena za podporo in spremljanje uporabe teh jezikov v javnem življenju. To potezo pozdravljamo. Na področju medijev so bila od leta 2021 dodeljena dodatna sredstva za izboljšanje kadrovskih razmer pri ustvarjanju madžarskih in italijanskih radijskih in televizijskih programov. Nekatere pravne obveznosti glede uporabe madžarskega in italijanskega jezika obstajajo tudi v gospodarstvu.

Vendar pa so pri uporabi teh jezikov v praksi še vedno prisotne nekatere pomanjkljivosti. Pomanjkanje strokovnjakov z ustreznim znanjem jezikov vse bolj vpliva na področja, kot so izobraževanje, sodišča, uprava ali mediji. Potreben je bolj proaktiven pristop organov in nadaljnji organizacijski ukrepi za spodbujanje rabe madžarskega in italijanskega jezika v upravi. Obstajajo pomisleki glede učinka prestrukturiranja in prihrankov, ki jih mora doseči javna radiotelevizija, zlasti pri ustvarjanju programov v italijanskem jeziku.

Od leta 2021 se v okviru pilotnega projekta na dveh šolah izvaja popoldanski pouk romskega jezika, vendar za zdaj ni rednega pouka tega jezika ali v tem jeziku. Romski jezik je v določeni meri prisoten v medijih.

V slovenski družbi je treba povečati ozaveščenost o regionalnih ali manjšinskih jezikih, njihovi zgodovini in kulturi kot sestavnem delu kulturne dediščine Slovenije, in sicer v sklopu rednega izobraževanja in v množičnih medijih.

To šesto ocenjevalno poročilo Strokovnega odbora temelji na političnih in pravnih razmerah ob obisku Strokovnega odbora v Sloveniji oktobra 2024.